

Ander Gortazar Balerdi - @andergortazar
Arkitektoa

Mapak (III) eta datuak

Marrarik ez, informazioz gabe». Ez zuen hain modu epikoan esan, baina modu horretara egin zuen burrunba nire buruan, Eusko Jaurlaritzaren iragarki famatu hura parafraseatuz bezala. UEUK eta Gislan-ek antolatutako "Geomatika eta Inteligentzia Espaziala 2019" jardunaldian gertatu zen, eta mapei buruz ari ginen. Mapak eta datuak.

Eraldaketa fase batean gaude. Arkitekturan, ordenagailuz lagundutako diseinuaren (CAD) heriotza motelaren lekuko ari gara izaten datuz beteriko 3D modeloen (BIM) mesedetan. Diseinu erremintak aldatzeak berezkoa du proiektatzeko moduaren aldaketa bat (ez dena *per se* txarra), baina trantsizio aroek badute beste ezaugarri zalantzarri bat: nork kontrolatzen du nor, erabiltzai-

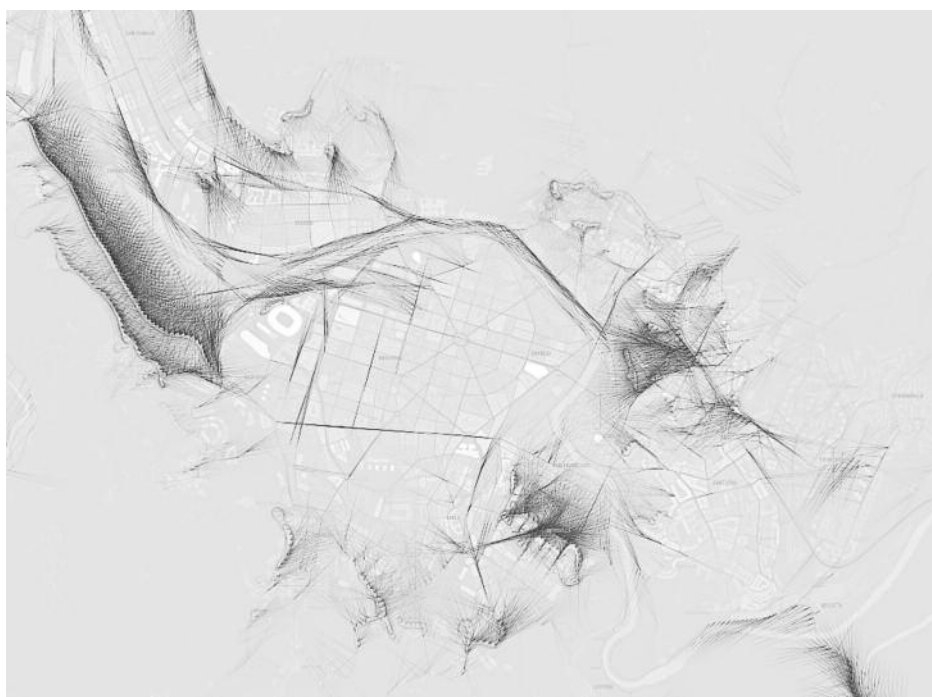
leak teknologia ala teknologiak erabiltzailea? Sintomatikoa iruditzen zitzaidan Ibon Salaberria arkitektoa eta irakasleari irakurri niona: «Eskolako imajinazio lehorteari BIM sukarrak azken kolpea emango dio. Azken oasiak ere desagertuko dira efizientziaren eta efikaziaren izenean».

Geografiaren eta lurralde antolamenduaren arloan ere beste horrenbeste. Badirudi bereak egin duela delineatzailearen figurak, eta informazio espaziala edo geografiakoa prozesatu eta parametro ezberdinen arabera ustiatzeko gaitasunak ordezkatzeko duela pixkanaka. GIS teknologiak (Geografia Informazio Sistemak) ahalbideratzen du hori, eta haren erabileraren hamaika adibide ezagutzeko aukera izan genuen duela aste batean Gasteizko Ingeniaritza Eskolan egin zen jardunaldian: Durangoko lur-erabileraren

artifizializazioaren eboluzioaren azterketa, Tolosako uholde arriskuen analisi espaziala, Nafarroan EuroVelo bizikleta ibilbideak diseinatu eta garatzeko tresna edota GeoEuskadi bisorearen berrikuntzen aurkezpena, besteak beste.

Optimismo-txute bat da punta-puntako gaiak kalitatez eta euskaraz jorratu ahal izatea, baina Ibon Salaberriaren profetia zetorkidan burura behin eta berriz. Egia da: GIS tresnek errealitatea aztertzeko, irudikatze eta interpretatzeko hamaika bide ireki dituzte eta diziplina gero eta gehiagok partekatzen duten oinarri teknologiko bati forma eman diote: GPS datuen integrazioa, metadatuak, errealitate handitua eta birtuala, Big Data delakoa, programazio-lengoaiei bidezko aplikazio pertsonalizatuak, eta abar luze eta li-luragarri bat.

Nire kezka ez dator, beraz, azterketaren aldetik, diseinuaren aldetik baizik. Eta «Salaberria hipotesia» egia balitz? Ingurune teknologiko gero eta konplexuago bat, non denbora errealean milaka datu gurutza daitezkeen, non marra bakoitzak informazio-pakete bat esleitua duen... diseinatzailearentzat zer da hori, bultzada ala balazta? Dr. Jekyll esnatzen naizenean, pentsatzen dut diseinatzaileak teknologia aurrerapenen atzetik arrastaka goazela maiz, eta badugula hor zer hobetua; Mr. Hyde esnatzen naizenean, ordea, iruditzen zait diseinu-prozesuari garrantzia gutxi ematen zaiola oro har eta horrek derrigor duela isla teknologiaren munduan hartzen diren erabakietan. Manifestu pendiente bat, beraz, erreminta egon dadin gure esanetara eta ez alderantziz. •

Ilustrazioa: ANDER GORTAZAR BALERDI